

СЪДЪРЖАНИЕ

VIII. КОНТРОЛ НА СЪОБЩЕНИЯТА.....	127
1. Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди.....	127
2. Инспекционна дейност.....	129
3. Логистика на контролната дейност.....	135

VIII. КОНТРОЛ НА СЪОБЩЕНИЯТА

Едни от основните приоритети на КРС през годината бяха утвърждаването на контролната дейност като регулаторен механизъм за равнопоставеност на операторите и за ефективно спазване на изискванията за сигурност и качество на предоставяните услуги. За постигането на тези цели бе отделено особено внимание върху осъществяването на надзорните функции на Комисията за спазване на изискванията на Закона за далекосъобщенията (ЗД), Закона за пощенските услуги (ЗПУ), и Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП). Те се изпълняват от звената в столицата и от 5-те териториални звена в градовете Пловдив, Бургас, Варна, Велико Търново и Враца.

За повишаване на ефективността и оперативността при извършване на контрола през 2006 г. бе актуализирана разработената и одобрена по-рано от КРС Национална система за мониторинг на радиочестотния спектър (РЧС) за граждански нужди на територията на Република България.

Дейността по контрола на съобщенията се осъществява в следните направления:

- ◆ Мониторинг и контрол на РЧС за граждански нужди:
 - мониторинг чрез **стационарни обслужваеми станции** за мониторинг - в градовете София, Варна, Враца и Пловдив;
 - мониторинг чрез **стационарни необслужваеми станции** за мониторинг - в градовете Велико Търново и Бургас;
 - мониторинг чрез **мобилни и транспортируеми станции** за мониторинг – на територията на цялата страна.
- ◆ Инспекция на съобщенията:
 - инспекторски проверки относно осъществяването на далекосъобщения по реда на ЗД;
 - инспекторски проверки относно предоставяне на пощенски услуги по реда, определен в ЗПУ;
 - инспекторски проверки по спазване изискванията на ЗЕДЕП.
- ◆ Логистика на контролната дейност:
 - логистика и поддръжка на мониторинга и контрола на РЧС;
 - логистика и поддръжка на инспекционната дейност.

1. Мониторинг и контрол на радиочестотния спектър за граждански нужди

Контролът на РЧС за граждански нужди през 2006 г. бе насочен към осигуряване на равнопоставеност на законните ползватели на РЧС и гарантиране на определено качество на предоставяните далекосъобщителни услуги на крайните потребители чрез изпълнение на следните по-важни дейности:

- ◆ контрол на спазването на **правилата при използването на радиочестотите и радиочестотните ленти** за граждански нужди; изпълнение на политиката на управление на радиочестотния спектър и условията на индивидуалните лицензии;
- ◆ мониторинг за оценка на действителната **заетост на радиочестотния спектър** и оценяване на свободния капацитет за присвояване на нови честоти – осъществен е мониторинг на радиочестотните диапазони предназначени за: мрежи за радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали, обособени мрежи (PMR), обществени подвижни клетъчни мрежи по стандарти TETRA, NMT, GSM, UMTS и др. в над 50 населени места на територията на цялата страна;
- ◆ мониторинг и измервания за оценка на **трансгранични замърсявания** в радиочестотните диапазони за наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали – извършени са измервания в 30 населени места,

разположени в пограничните райони на страната, като в района на Черноморието са направени по три измервания за всяко от изследваните населени места (две от които през летния период), а за останалите погранични места – по две измервания за всяко населено място;

- ◆ оценка на **електромагнитната съвместимост** на радиопредавателните станции в обхвата 87.5–108.0 MHz и радионавигационното и комуникационното оборудване на въздухоплавателните служби - изследвани са 9 граждански радиопредавателни обекта в 8 населени места (Благоевград, Варна, Велико Търново, Видин, Пловдив, Смолян, София и Стара Загора);
- ◆ контрол на **радиоизлъчващите средства** с цел проверка на спазването на определените технически и експлоатационни характеристики на предаваните сигнали – проверени са основни технически параметри на предавателни станции за радиоразпръскване на радиосигнали на територията на цялата страна, както и параметри на други предавателни станции във връзка с възникнали радиосмущения или при проверка на спазването на условията на издадените лицензи;
- ◆ контролни измервания на покритието и качеството на предоставяните услуги от обществените далекосъобщителните **подвижни клетъчни мрежи по стандарт GSM** – извършени са измервания в 121 населени места на територията на цялата страна за трите мобилни оператори, в т.ч. основни направления от републиканската пътна мрежа (София – Казанлък - Димитровград, София – Перник – Кюстендил, София - Благоевград – Кулата, София – Шумен – Варна, София – Сливен – Бургас, София – Русе – Силистра, Силистра – Дуранкулак – Варна – Бургас – Малко Търново, София – Гоце Делчев – Доспат – Смолян – Момчилград – Свиленград, София – Монтана – Видин) и някои второстепенни направления;
- ◆ проверки за **съответствие** на изградените предавателни станции за радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали с **одобрените работни проекти** – проверени са 198 предавателни станции (131 за радиоразпръскване на радиосигнали и 67 за радиоразпръскване на телевизионни сигнали);
- ◆ мониторинг за откриване, локализиране и идентифициране на **источници на радиосмущения** във връзка с постъпили жалби и сигнали на законни ползватели на РЧС, граждани, организации и ведомства - общо 130 случая, като около 50% от тях за радиосмущения на обособени подвижни мрежи (74 броя), 33 за радиосмущения при радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали и 23 за радиосмущения на обществени подвижни мрежи.

Мониторингът на РЧС бе насочен към предприемане на **превантивни мерки** за ефективното и без радиосмущения използване на спектъра за граждански нужди и осигуряване на електромагнитна съвместимост на радиосредствата. От средата на годината стартира инициатива за предоставяне на данни с резултати от контролни измервания на основните технически параметри на радиопредавателните станции, на операторите на далекосъобщителни мрежи за аналогово наземно радиоразпръскване на радиосигнали. Данните се предоставяха на операторите по електронен път ежемесечно. Инициативата бе посрещната с широко одобрение и доведе до подобряване на техническите и експлоатационните характеристики на предаваните сигнали.

При осъществения мониторинг и контрол на РЧС през 2006 г. са изготвени 5095 измерителни протокола:

- ◆ 4914 измерителни протокола - във връзка с Решения на КРС, за нуждите на управление на спектъра и планов мониторинг на РЧС;

- ◆ 181 измерителни протокола - във връзка с постъпили жалби и сигнали за радиосмущения.

2. Инспекционна дейност

Във връзка с функциите на Комисията, свързани с контрол при осъществяването на далекосъобщения по реда на ЗД, контрол при предоставянето на пощенски услуги по реда, определен в ЗПУ, както и контрол по спазване на изискванията на ЗЕДЕП, през 2006 г. бяха извършени следните различни дейности:

- ◆ Привеждане на далекосъобщителните **мрежи за наземно радиоразпръскване** в съответствие със законовите разпоредби. Извършени бяха 215 проверки на оператори на този вид далекосъобщителна дейност. Проверките са изпълнени както по Решения на КРС за одобрени проекти на излъчващите радиостанции, така и по отношение спазването на Наредбата за процедурните правила и техническите параметри за работа на радиослужба "Радиоразпръскване" (Наредбата) (ДВ, бр.76 от 2004г.) и условията на индивидуалните лицензии. Всички радиопредавателни станции използват дву- и повече етажни антенни системи с вертикална поляризация, съгласно изискването на чл. 19, ал. 3, т. 2 от Наредбата. Все по-голям процент от радиопредавателите имат допълнителна подсистема „ограничител на девиацията“ съгласно изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 3 от Наредбата. Проверките установиха, че 79% от радиопредавателните станции нямат монтирани насочени отклонители за извършване на измервания. Срокът за монтирането им, съгласно Наредбата, изтича на 01.07.2007 г. При проверките се забелязва положителна тенденция към спазването на всички изисквания, залегнали в индивидуалните лицензии, в сравнение с предходни години, което е пряк резултат от конструктивния диалог между инспектори и оператори. За периода са администрирани 9 жалби, които се отнасят до качествено излъчване на радиопрограмите. При констатирани нарушения са съставени 26 акта.

- ◆ Осъществени са 88 проверки на далекосъобщителни **мрежи за наземно телевизионно радиоразпръскване**. Не са установени нарушения, водещи до ангажиране на административно-наказателна отговорност на операторите.

- ◆ Бързо протичащият процес на опрощаване на обществените **кабелни далекосъобщителни мрежи** за разпространение на радио- и телевизионни сигнали и предоставяне на далекосъобщителни услуги чрез тях доведе до реструктуриране на този сегмент от далекосъобщителния пазар и по-големия брой на предоставяните услуги в големите градове. Увеличи се и покритието на малки населени места с този вид мрежи. През годината са извършени 297 проверки, които са приключили със съставянето на 53 акта за административно нарушение. Постъпили са 50 жалби от крайни потребители, свързани с качеството на предлаганите услуги, техните цени и законността на мрежите.

Във връзка с Меморандума за сътрудничество относно закрилата на авторското право и сродните му права между Министерството на културата, СЕМ и КРС, на Министерството на културата са изпратени по компетентност 33 констативни протокола от извършени проверки на оператори, осъществяващи далекосъобщения чрез обществени кабелни далекосъобщителни мрежи. По влезли в сила наказателни постановления на Министерството на културата са съставени 5 акта за неспазване условията на Обща лицензия № 201, във връзка с изискванията на Закона за авторското право и сродните нему права.

- ◆ Във връзка с ефективното използване на ограничения честотен ресурс са извършени 468 проверки по изпълнение на условията на индивидуални лицензии за изграждане, поддържане и използване на **обособени подвижни мрежи - PMR**. Резултат от тези проверки са отнемане на лицензии вследствие на установено неефективно използване на РЧС и освобождаване на така необходимите честотни радиоканали. Основно нарушенията при този вид мрежи останаха излъчванията с по-висока мощност и много често неизправни радиосъоръжения, които причиняват

радиосмущения в мрежите на други лицензирани далекосъобщителни оператори. Получени са 62 жалби за радиосмущения и в резултат на проверките те са били локализирани и отстранени. При констатирани нарушения на ЗД са съставени 21 акта.

♦ Извършени са 15 проверки на оператори, осъществяващи далекосъобщителна дейност чрез **мрежи от неподвижна спътникова служба**. Съставени са два акта за неизпълнение на лицензионни условия - промяна на честотата на предавателния канал.

♦ Реализирани са 117 проверки на обществени далекосъобщителни **мрежи за пренос на данни без използване на ограничен ресурс**. При проверката на този вид обществени далекосъобщителни мрежи задължително се изискват документи за техническата безопасност на мрежата, което от своя страна гарантира и техническата безопасност на крайните потребители. Абонатите на Интернет мрежи, ако мрежите са без заземяване, са без никаква защита при гръмотевични бури, тъй като изрично записаният текст в общите условия на тези оператори задължава абонатите при буря да изключват компютрите и кабела за Интернет връзка, което не е съвременно техническо решение. За съжаление това е предмет на договорите с потребителите и Общите условия на операторите, които те подписват, затова и КРС няма правомощия да се произнесе в такива случаи.

При проверка на далекосъобщителна мрежа, в частност LAN мрежа, и при констатации, че мрежата няма разрешение и право на строеж по ЗУТ, Комисията сигнализира ДНСК, като изпраща констативните протоколи и придружаващите ги документи. В резултат от съвместните действия на инспекторите на КРС и служители на ДНСК са демонтирани значителен брой незаконно построени мрежи. За установени нарушения на закона и неизпълнение на Решение на Комисията, на оператори, предоставящи услуги чрез този вид мрежи, са съставени 42 акта.

♦ Осъществени са проверки на 36 далекосъобщителни мрежи от **неподвижна радиослужба от типа "точка към точка"**. Съставен е един акт при констатирано нарушение на индивидуалната лицензия.

♦ Извършени са 6 инспекции на оператори, предоставящи **достъп до гласова телефонна услуга чрез обществени телефонни апарати**. Те бяха насочени и към качествено обслужване на потребители от различни инвалидни групи чрез обществените телефонни апарати. Изпълнявайки дейностите, свързани със защитата на потребителите, експертите са съставили два акта за неспазване условията на Обща лицензия № 204 (ДВ, бр.56/2004 г.).

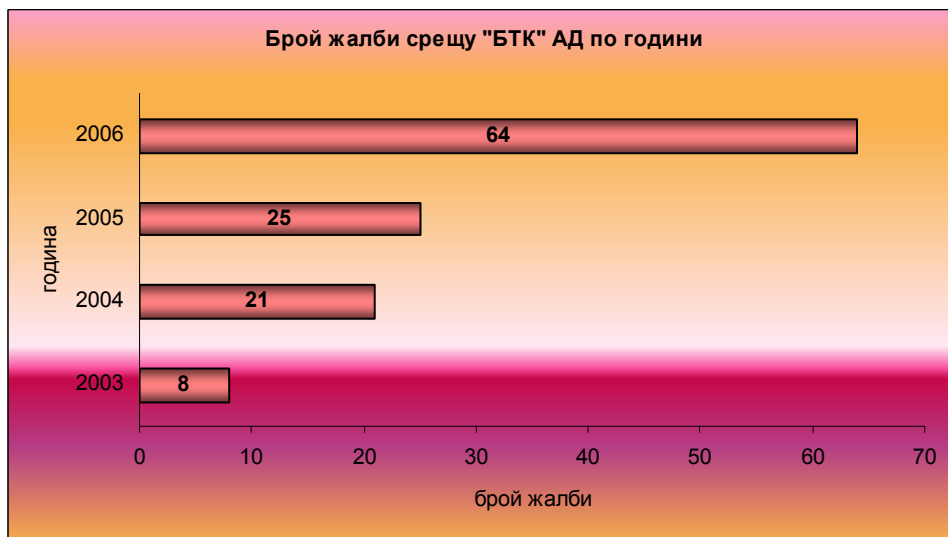
♦ При 16 проверки на обществени **мрежи от подвижната радиослужба - RLAN** са съставени 10 акта за нарушения на ЗД.

♦ През 2006 год. продължиха нарушенията, свързани с повреди на далекосъобщителни мрежи и с прекъсване на далекосъобщенията. В КРС са постъпили общо 19 констативни протокола от поделенията на БТК АД за прекъснати далекосъобщителни кабели, като за установените нарушения са съставени 22 акта. В сравнение с предишната година, когато протоколите са били 104, се наблюдава тенденция към намаляване на този вид нарушения, независимо от факта, че в общините на повечето населени места липсва кадастър за разположението на подземните комуникации. В Пловдивска област, следвана от област Велико Търново, тези нарушения са най-много и през 2006 г.

♦ Инспекторите на Комисията извършиха 52 проверки по спазването на лицензионните условия от оператори на **фиксирана гласова телефонна услуга**. При тях бяха измерени параметрите на качеството на фиксираната гласова телефонна услуга, предоставяна от операторите на потребителите. Към момента на проверките 50% от лицензираните, алтернативни на БТК оператори не са стартирали далекосъобщителната си дейност.

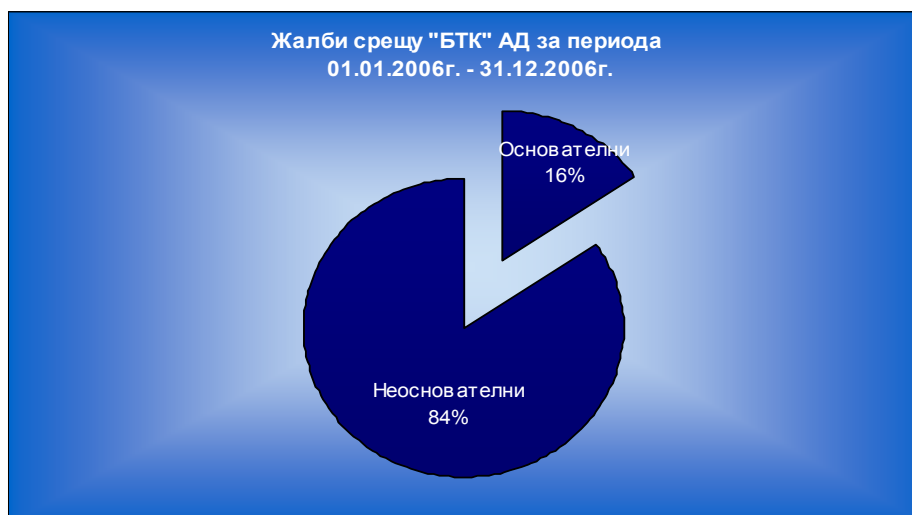
♦ С Решение № 1742 от 12 септември 2005 г. КРС отново определи БТК АД като оператор със значително въздействие на пазара на фиксирани телефонни мрежи и

предоставяне на фиксирани телефонни услуги и наложи на дружеството предвидените в закона специфични задължения за предоставяне на универсална далекосъобщителна услуга (УДУ). За периода от 01.01.2006 г. до 31.12.2006 г. в Комисията са постъпили 64 жалби срещу БТК за предоставянето на УДУ. За сравнение с последните четири години е установен по-голям брой оплаквания от доминиращия на пазара на фиксираната гласова услуга оператор, въпреки че 84% от жалбите за този период са неоснователни.

Източник: Данни в КРС

Фиг. 91

Източник: Данни в КРС

Фиг. 92

Източник: Данни в КРС

Фиг. 93

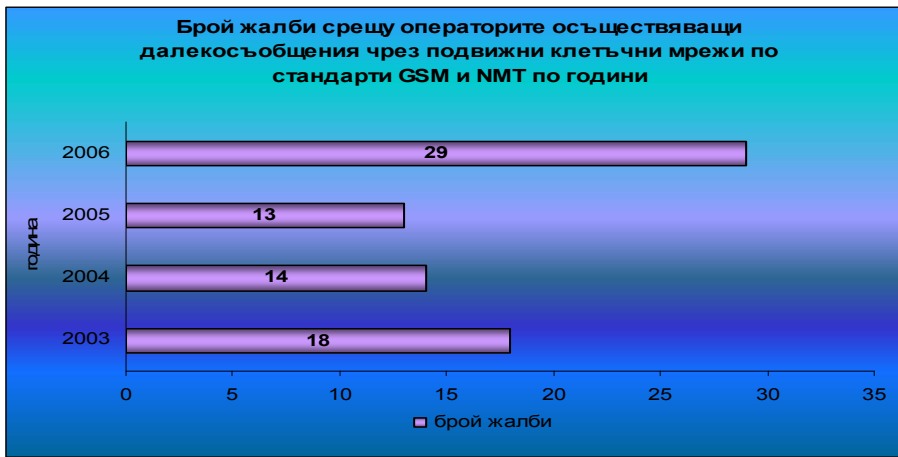
След инспекции по жалби от инвалиди и социално слаби граждани, Комисията прие Решение № 140 от 19.01.2006 г., с което задължи БТК да предоставя детайлизирана сметка за ползваните услуги на домашните адреси на абонати, ползващи социални пакети - план за инвалиди, икономичен план и план за ограничено ползване. След проверка на експерти в 17 села в община Трън, БТК взе мерки към подобряване на универсалната далекосъобщителна услуга с изготвянето на проект за рехабилитация и ремонт на въздушните вериги в тези населени места. Проектът приключва в края на юли 2007 г.

От 01.01 до 31.12.2006 г. към КРС са отправени редица искания от далекосъобщителни оператори с молба на БТК АД да се наложат предвидените в закона задължения за съвместно ползване на канали от каналната мрежа на бившия държавен монополист. Тези искания се отнасят за 104 кабелни трасета, 95 от които са на територията на София, 6 на територията на Бургас и 3 кабелни трасета на територията на Стара Загора. При извършените проверки е установено, че за 20 от трасетата, за които операторите са получили отказ или не са получили отговори от БТК АД, съществува физическа и техническа възможност за полагане на кабели. Във връзка с това Комисията е дала задължителни указания на БТК да предостави за съвместно ползване тези 20 кабелни трасета.

През годината са извършени общо 155 проверки, които се отнасят до спазването на условията на индивидуалната лицензия, издадена на БТК АД, като при констатирани нарушения са съставени 9 акта за установяване на административно нарушение.

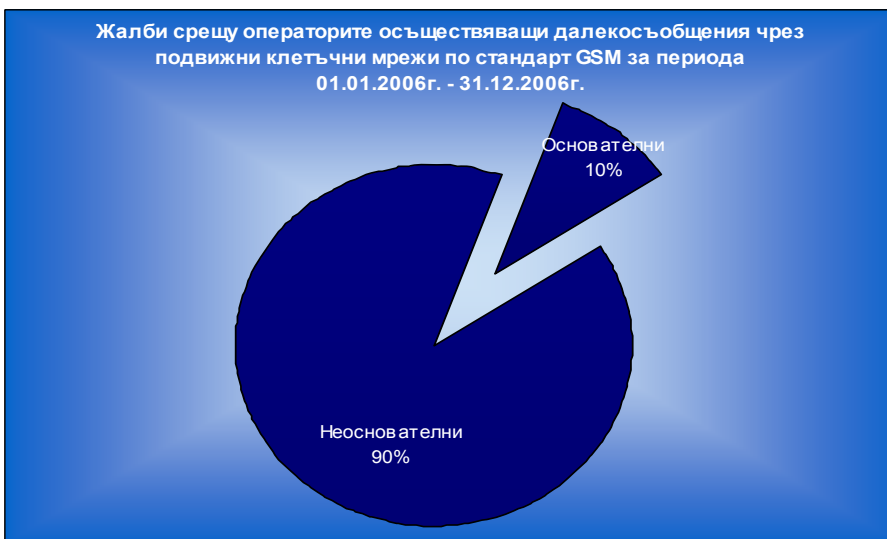
♦ На територията на нашата страна трима оператори осъществяват далекосъобщения чрез обществени **подвижни клетъчни мрежи по стандарт GSM** – „МОБИЛТЕЛ” ЕАД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД и „БТК МОБАЙЛ” ЕООД, както и един **по стандарт NMT** – “РАДИОТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” ЕООД.

За годината в Комисията за регулиране на съобщенията са постъпили общо 29 жалби срещу тези оператори, като броят им се е увеличил в сравнение с трите предходещи години, но 90% от тях са били неоснователни. През 2006 г. не е постъпвала жалба срещу „РАДИОТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” ЕООД.

Източник: Данни в КРС

Фиг. 94

Източник: Данни в КРС

Фиг. 95

Източник: Данни в КРС

Фиг. 96

Най-голям процент от постъпилите жалби е свързан с коректността на сметките, на второ място качеството на услугите, а най-малко са жалбите касаещи покритието на мрежите. Причините за тези жалби са различни, като например ограничаване на изходящите избирания на абонати с карти с предплатени услуги, забавяне включване в мрежата, неполучаване на месечни фактури и др.

Източник: Данни в КРС

Фиг. 97

При направените проверки на операторите, осъществяващи далекосъобщения чрез подвижни клетъчни мрежи по стандарти GSM и NMT, са съставени 34 констативни протокола и 3 АУАН.

В изпълнение на изискванията на ЗД, в резултат от извършените инспекторски проверки при установени 211 административни нарушения са съставени и връчени 211 акта.

◆ Във връзка с подадени сигнали и оплаквания при предоставянето на **универсална пощенска услуга** от основния пощенски оператор "БЪЛГАРСКИ ПОЩИ" ЕАД са извършени общо 13 проверки. Не са констатирани нарушения на ЗПУ или на условията на индивидуалната лицензия, издадена на БП ЕАД. Осъществена е проверка и на „ФАКТОР И.Н.“ АД, втория лицензиран оператор, за предоставяне на част от универсалната пощенска услуга.

◆ При 28 проверки на оператори, **регистрирани за извършване на неуниверсални пощенски услуги**, относно спазването на ЗПУ, са съставени 33 констативни протокола. При нарушения на ЗПУ са съставени 3 АУАН. Установено е едно нарушение от оператор на неуниверсална пощенска услуга, свързано с извършване на УПУ без лицензия, за което е ангажирана административно-наказателна отговорност и е съставен АУАН. През 2006 г. са извършени проверки и на 7 фирми, които рекламират в Интернет пространството куриерската си дейност. Съставен е един АУАН. Три от фирмите са с прекратена дейност, а други три работят като агенти на „DHL“ и „ИН ТАЙМ“ ООД.

◆ През годината са подадени 10 жалби за прилагането на ЗПУ, в резултат на които е съставен един АУАН.

◆ Според утвърдения план-график за извършване на проверки на доставчиците на удостоверителни услуги (ДУУ), регистрирани по **Закона за електронния документ и електронния подпис (ЗЕДЕП)**, и в съответствие с одобрената от КРС Методика за контрол на ДУУ, през 2006 г. бяха извършени 2 проверки в работата на „БАНКСЕРВИЗ” АД и „ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ” АД.

3. Логистика на контролната дейност.

Логистиката на контролната дейност през 2006 г. се осъществява в следните основни аспекти:

- ◆ Поетапно изграждане на Националната система за мониторинг;
- ◆ Анализ на наличното и необходимото за осъществяването на контролните дейности хардуерно и софтуерно оборудване;
- ◆ Техническа поддръжка на специализираното технологично оборудване (стационарни, мобилни и транспортируеми станции за мониторинг; преносима измервателна апаратура, LAN и WAN мрежи на Националната Система за Мониторинг) – конфигуриране, настройки, администриране;
- ◆ Методическа помощ при изпълнение на оперативните задачи по измервания, свързани с контрола на РЧС и инспекцията на съобщенията;
- ◆ Участие при изготвяне на становища по методики на оператори.

През годината беше завършено изпълнението на краткосрочния план (2007 г.) за изграждане на Националната система за мониторинг, одобрена от КРС:

- ◆ След съответни проучвания, измервания и анализ е определено местоположението на две нови необслужваеми Стационарни Станции за Мониторинг в честотен обхват от 20 MHz до 3 GHz за районите на Пловдивска и Бургаска област. През следващата година предстои изграждането и пускането им в експлоатация.
- ◆ Проведена е процедура по ЗОП, приключила с Договор за доставка през 2007 г. на Мобилна Станция за Мониторинг до 3 GHz. Станцията е предназначена за Териториално Звено „Пловдив”.

Осъществена е доставката, инсталирането и пускането в експлоатация на блок за измерване на телевизионни сигнали по системата DVB-T, който е интегриран в Мобилната Измервателна Станция за GSM мрежи/цифрова телевизия DVB-T.

След успешно приключили процедури са доставени 6 измерители на СВЧ мощност до 26 GHz, както и 2 лекотоварни автомобила с повишена проходимост. Уредите са предназначени за измервания на мощност на място при операторите. В резултат всички териториални звена на дирекцията разполагат вече с апаратура за изпълнение на контролната си дейност в СВЧ обхват до 26 GHz.

Към края на 2006 г. КРС използва при осъществяване на контролните си функции следните действащи технологични измервателни системи:

- ◆ 7 Стационарни Станции (4 обслужваеми и 3 необслужваеми), свързани в мрежата на Националната Система за Мониторинг;
- ◆ 9 Мобилни Станции (8 за мониторинг до 3 GHz и 1 за измервания на GSM мрежи/цифрова телевизия DVB-T);
- ◆ 2 Транспортируеми Станции за честотен обхват от 1 до 26.5 GHz;
- ◆ 19 преносими измервателни уреда за контрол на РЧС.